

Ecclesiasticis. In cæteris fere singulis Regni partibus ad hæc Iudices sunt singuli, à quibus datur appellatio ad quatuor Commissarios Edenburgenses.

FORA VICECOMITUM.

Inferiora etiam sunt in singulis Comitibus fora civilia, in quibus Vicecomes, aut qui ab eo delegatus jus dicit incolis de ejectionibus, intrusionibus, damnis, debitis, &c. à quibus ob iniquitatem, aut affinitatis rationem ad *Iustitiæ Collegium* nonnunquam appellatur. Vicecomites autem, quos dico, plerique omnes sunt hæreditarii. Reges enim Scotorum, perinde ac Anglorum, ut nobiliores beneficiis sibi firmiter astringerent, hæreditarios & perpetuos Vicecomites olim instituerunt. Quæ autem hinc intervenerunt incommoda, Angli statim perspexerunt, & consulto in annuos mutarunt. Civilia etiam fora habentur in feudis Regalibus ab ejus Ballivo, qui Regis munificentia regales consequutus est libertates, & etiam in liberis burgis, & civitatibus à Magistratibus.

Vicecomites sunt iudices regionum; non judicant de terris, sed tantum de parvis rebus, qui non excedunt valorem 100 libr. Scoticarum, de quibus ad Supremum Senatum datur appellatio ante latam sententiam. omnes fere olim fuerunt hæreditarii. Sed ab omnibus (solo Rothesiæ Comite excepto) Reges Iacobus VI & Carolus I, eas jurisdictiones ingenti pecunia redemerunt; adeo ut jam annuatim unum aliquem ex eo Vicecomitatu Baronem minorem Rex eligat, cujus nomen ad directorium Cancellariæ mittit, qui ei diploma dat ut ad Cancellarium mittatur, qui magno Regni sigillo munit. Cujus filius idem obtinuit à Rege. intra 48 horas judicant de furtis, homicidiis, & aliis criminibus capitalibus, sed flagrante crimine saltem eos carpere possunt sua auctoritate, sed à secreto Consilio ea obtenta semper potest prosequi & ubique secundum tenorem Commissionis. Si amici interemti homicidam ceperint, eum Vicecomiti tradere possunt, qui & eo casu judicium ferre potest, eumque vel suspendit vel submergit.

Lata autem sententia sæpe solet pars condemnata per suspensionem decreti provocare ad supremum Senatum Consilii & Sessionis, ubi rursus examinatur processus coram Vicecomite deductus, num bene vel male lata sententia.

Vicecomites etiam in suis territoriis, & magistratus in Burgis nonnullis de homicidio cognoscunt (homicida intra spatium *xxiv* horarum deprehensio) & à Iuratoribus reum

peractum extremo supplicio afficiunt; verum tempore illo elapso, causa ad *Iustitiarium Regium*, vel *Delegatos* refertur. Eodem etiam privilegio gaudent nobiles nonnulli contra latrones in ipsorum jurisdictionibus deprehensos. Sunt etiam qui ejusmodi habent Regalia, ut in criminalibus intra suos limites jurisdictionem exerceant, & in causis nonnullis intra ipsorum terminos habitantes à Regio Iusticiario revocent, cautione tamen interposita, ut ex lege jus tribuant.

ECCLESIASTICA GUBERNATIO.

Scotiæ Gubernatio Ecclesiastica hæc est. Primo, unusquisque Vicecomitatus dividitur in Sessionum loca, hæc in parochias, secundum magnitudinem & ut numerus fert. Ex parochiis conferuntur presbyteria.

Session Ecclesiæ est, quando minister cum Senioribus & Diaconis semel in septimana convenit, ut inspiciat in mores gregis sui, ut peccata corrigat, poenitentiam reo injungat, tantum de fornicatione aut adulterio, rixis, violatione Sabbathi, &c. Si quis in isto judicio se læsum putat, potest appellare ad presbyterium suæ Ecclesiæ.

Unumquodque presbyterium habet suas Ecclesias, 10, 15, plus aut minus, secundum quantitatem populi, & qualitatem districtus: in unaquaque provincia sunt 4, 5, aut plura presbyteria.

Presbyterium est congregatio omnium ministrorum, cum sub tali presbyterio unusquisque minister secum habet unum ex Senioribus suæ Ecclesiæ tamquam adjunctum. & singulis septimanis die Jovis conveniunt in urbem destinatam, & post concionem audiunt appellationes, si quæ sunt, & decernunt. Si inde rursus reus appellare vult, ad Synodum suæ provinciae fit. Synodus illa bis in anno convenit mense Aprili semel, & semel in Septembri. Omnes ministri & tot etiam Seniores conveniunt ad hanc Synodum, & per unam septimanam durat. Ab hac Synodo provinciali ad generalem totius Regni appellari potest. Synodus hæc indicitur principio mensis Julii & finitur ante messem, id est, D. Petri festum.

Synodus generalis omnia decedit absque ulla appellatione, acta facit pro totius Ecclesiæ Scotiæ gubernatione, sed acta hæc à Parlamento ratificari debent. Ad Synodum illam generalem mittuntur deputati ex unoquoque presbyterio minister unus cum uno Seniore.

In hac Synodo peccantes ministri ejiciuntur, mutantur secundum petitiones urbium.